

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

EFOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 482 Lel.

Fél évre ... 218 Lel.

Negyed évre ... 108 Lel.

Havonta ... 86 Lel.

Hírletések díjazás szerinti
vételnek felel.

Megjelenik naponta reggel.

A márka boszuja.

Országok hevernek romokban, a hajdani aranykoronákból csak papírfillér-rongyok maradtak, de a pénzek legkoldusabb koldusa a német márka lett. Kétféle erő mérkőzik itt. Az egyik a pillanatnyi konjunktúra és üzleti haszon biztosítása: ez Zürich. A másik a nemzetekben lakó ősi erő, tehetség és életkedv, a nemzeti föld gazdaságai: ez a jövő. Ebben a harcban pedig csak Zürich bukhat el. Már apró jelek mutatnak arra, hogy a márka — javul. A német pénznek nevezett papírfoszvány egy vércsepp a világ testének vérkeringésében és ha egy vércsepp beteg, megmérgezhetheti, megölheti az egész testet.

A német márkát a francia vásárlók el nem képzelt mélységre nyomta, de a nyomorult pénz elnyomatása legmélyén, már majdnem a halálban, életjelet adott.

— Nem lehet tovább!... sikoltja — és megkezdi bosszuművét.

A tönkretett, a jóvátétellel, Róhir vidékkel, mindenféle szankciókkal bilincsekbe vert, meggyalázott és agyonyomorgatott márka váratlan életjelet adott. Newyorkban egy hatalmas világcég: a „Knaut-Nac-

hód és Kücline“ bankház összeomlott és a „Zimmermann és Forshay“ kisebb bankház anyagi romokban hever. Az erről szóló táviratok csak annyit mondanak: „a márka katasztrófája okozta a két bankház bukását.“ Mi, akik olvassuk az erről szóló apró táviratokat, el sem képzelhetjük, hogy mit jelent ez a bukás odaát, az Atlanti Óceán tulsó partján. Amerikát a „bluff“ és a „légi alapítások“ hazájának szeretik hirdetni, pedig az Új Világ az üzleti realitásnak és megalapozottságnak a hazája s üzleti ügyekben még a hírhedt Barnum is reálisabb volt, mint nem egy európai bankigazgató. Milyen izgalom, idegesség és nyugtalanság támadhat a két fizetésképtelenség híre nyomán. Ott üzletről beszél, üzlethez ért és üzletet csinál mindenki — az üzlet a vér, a levegő, a lélekzet és fel a Wall Streettől egész Jonkersig mindenki megdöbben egy pillanatra. Valami nagy bajnak kell lenni a világon, ha két ilyen jelentékeny bankház megbukott.

Valóban a márka katasztrófája okozta a bukást, de mi okozta és okozza a márka katasztrófáját? Ott kell megfogni a bajt — a gyökérnél! A „Knauth, Nachod &

Küchine“ — és a „Zimmermann és Forshay“ cég bukása bizonyára megrázta egész Amerikát. Ott mindenki márkában spekulált. Millió és millió dollár folyik német márkában, mert az amerikai tömegöszön és pszichológiai bizalom nem Zürich után igazodott, hanem a német nép tehetségben és jövőjében bízott. És vette és vette és vásárolta a leromlott német márkát... Bankok és magánosok óriási vagyonnal vannak érdekelve a német pénzben és a két előhírnök bankbukás azt mutatja, hogy a német márka katasztrófája az Egyesült Államokban is katasztrófát okoz.

Igy érkezünk el a váratlan fordulathoz. Az amerikai politikát 95 százalékban a Wall Street igazítja. Az amerikai kormány tagjai nemcsak politikusok, de született üzletemberek is és a közgazdasági tényezők erőteljesebben hatnak rájuk bizonyos szentimentális érzéseknél. Hiába helyezkedtek mindmáig európai ügyekben a hüvelyk szemmel előző álláspontjára, a tenger nem választja el egymástól a földrészeket. Európa az óceánok alatt, a föld gyökerében összefügg Amerikával s az Egyesült Államoknak is kell lépni a tartózkodásból,

melyet szövetséges volta és üzleti okosságból is magára vállalt yarákozása rákényszerített.

A márka bosszút áll. Nagyon csalódnánk, ha legközelebb nem hallanánk híreket arról, hogy a washingtoni kormány keres és talál módszereket a Ruhrkérdés megoldására. A saját érdeke követeli, hogy közbelépjen. Lévéen pedig az Egyesült Államok Franciaország legfőbb hitelezője, Páris és Washington meg fogják egymást érteni. És Zürich kegyesebb lesz a német márka iránt. Az egész folyamatot pedig, amely így lezajlik, történelomnek hívják.

Aki milliárdokat „szerzett.“

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Nemrég Svájcban letartóztatták Steiner Rudolf bárót, a monarchia volt római főkonzulát, aki svájci száműzetésében családi pénzügyminisztere volt megboldogult IV. Károlynak s a császári családot milliókkal károsította meg. Steiner Rudolf báró ma már alighanem valamelyik börtön lakója. Róla szól az alábbi portré. Így is milliárdos lehet az ember. Már akinek erkölcei nem tiltakoznak az ilyen „karriér“ ellen.

Steiner Rudolf báró egyes verziók szerint fivére, mások szerint unokatestvére Steiner Gábornak, az ismert bécsi fezőnek. Steiner Gábor maga is nagy vagyon ura volt valamikor, amikor Bécsben a világhírű Venedig in Wien-t igazgatta, ezt a mulatóvárost, amely őse és pendantsja volt a pesti Ösbudavárának. Ennek a nagystíli fezőnek közeli rokona Steiner Rudolf báró, aki még tizenégy év

előtt rosszul fizetett, jelentéktelen tisztviselője volt Ausztria-Magyarország római főkonzulátusának. Steiner Rudolf azonban nem akart egész életén keresztül szürke konzulátusi hivatalnok maradni, ezért tehát gazdag feleség után nézett. Csakhamar meg is találta a gazdag feleséget egy Pfaffenhofen báronez személyében. A fiatal, nagyratörő hivatalnok gazdag és előkelő feleségre szert téve, most már céltudatosan haladt vágyai felé. Bécsbe utazott s audienciára jelentkezett néhai Ferenc Ferdinánd akkori trónörökösnel. A trónörökösnek előadta, hogy az estei birtokokat és a trónörökös olaszországi vagyonát veszély fenyegeti, közölte vele, hogy az estei birtokon a gazdálkodás csapnivalóan rossz, mire Ferenc Ferdinánd nyomban őt bizta meg a dolgok rendbehozásával. Steiner báró működése, ugylátszik, annyira megnyerte az egyébként megközelíthetetlen trónörökös tetszését, hogy a nemrég kikeresztelkedett zsidó hivatalnok csakhamar egyik leg

befolyásosabb bizalmasa lett.

Mikor Ferenc Ferdinándot meggyilkolták és 1907 június 3-áról keltezett végrendeletét felhantották, kitünt, hogy az estei birtokokat a családi tradíció értelmében Károly Ferenc József főhercegre, a későbbi IV. Károlyra hagyta. — Alighogy ezt Steiner megtudta, azonnal audienciára jelentkezett az akkor még fiatal és tapasztalatlan főhercegnél. Az audiencián Steiner ugyanazokat adta elő, amit annakidején Ferenc Ferdinándnak mondott el, úgy, hogy végül is IV. Károly korlátlan intézkedési joggal ruházta föl. Mikor 1919 márciusában Károly Svájcba menekült, Buchsnál már várta Steiner és informálta őt az ékszerek és az értékpapírok elhelyezéséről. Ettől a pillanattól kezdve egy pillanattig sem tágitott a száműzött uralkodó mellől. Mindenütt nyomában volt, vele ment Pranginsbe, majd onnan Hertensteinba és ő lett a száműzött császár vagyonának korlátlan őrzője és értékesítője. A száműzött uralkodó azonban sohasem

vette észre, hogy Steiner csak egyéni érdekei irányítják, annyira bízott benne és oly nagyon kedvelte, hogy a száműzetésben a bárói rangot és a „de Valmonte“ előnevet adományozta neki.

A bécsi legitimisták, Schleger báró és társai, több ízben bizalmasan fölhivták a száműzött uralkodó figyelmét arra, hogy Steiner az ékszerek eladásával érzékenyen megkárosította az uralkodói családot, hogy proviziókat vett föl és csak a saját érdekeit tartotta szem előtt, de a szerencsétlen végül uralkodó vakon bízott az immár bárósított Steinerben. Egy szép napon Steiner közölte IV. Károlyval, hogy a zürichi Schlegel-bankház igen rosszul kezeli a császár értékpapírosait. Együttal bemutatta az uralkodónak Gyömről Andrács budapesti nagyiparost, a Gelb M. és Fia budapesti (Dohány-utcai) kárpitós cég főnökét. Steiner közölte az uralkodóval, hogy sokkal helyesebb lenne az értékpapírokat visszacsempészni Bécsbe. Gyömrői sikerrel hajtotta végre a meg-

Aradi iparosok tiltakozó nagygyűlése.

(Az adók és a városi illetékek. :- A spekulatörvény.
Az iparosok sérelmei. :- Szolidárisak a kereskedők.)

Az Aradi Iparosok Szindikátusa tegnap nagygyűlést hívott össze a városháza tanácsstermében. A gyűlés aktuális tárgysorozata elég volt arra, hogy az aradi és környékbeli községek iparossága olyan nagy számmal jelenjék meg, hogy a városháza tanácssterme kicsinek bizonyult az érdeklődők befogadására. A nagygyűlésen a kereskedő- és iparos-osztály sérelmei ellen emeltek szót és ez a tiltakozás olyan impozánsan nyilvánult meg, hogy az illetékes körök figyelmét semmiesetre sem kerülheti el. A nagygyűlésen az állami adókövetésekről, a városi illetékekről és a spekulatörvényről tárgyaltak. Megnyitás előtt a tiltakozás dokumentálására megjelent az Aradi Kereskedők Körének teljes tisztikara. A nagygyűlést a szindikátus elnöke, Vulcu I. Maxim nyitotta meg. Ismertette a gyűlés célját

A gyűlés lelkesedéssel fogadta az elnöki megnyitót.

Dr. Vajda Iván, a szindikátus titkára tartalmas beszédben ismertette az adókövetések körüli eljárásokat, amelyek szerint nélkülöznek minden szakértelmet. Majd a városi illetékekről beszélt

A tapsal fogadott ismertetés után Feier Gyula automobilgarázs tulajdonos szólalt fel és példákkal dokumentálta az adókövető bizottságok irreális magatartását. Dr. Örfi Gyula ügyvéd részletesen ismertette a spekulatörvényt. Tartalmas beszéléssel nyújtott a jelenlevő iparosoknak és kereskedőknek arra, hogy védekezni tudjanak a spekulatörvény intézkedései ellen. Beszédében ismertette a törvény ama pontjait, amelyek ellen szinte lehetetlen a védekezés. Az üzletekben megjelenő ellenőrző közegek saját belátásuk szerint vehetik fel a jegyzőkönyvet és a jegyzőkönyv felvétele után a há-

rom nap mulva kitűzött tárgyaláson már súlyos büntetéssel sújtják a megvádolt iparost vagy kereskedőt. A büntetés kiszabása nem a bíró belátására van bízva, mert a spekulatörvény értelmében a bíró gépszerűen működik, akinek kötelessége kiszabni a megvádoltakra a spekulatörvényben előírt büntetést. A pénzbüntetést azonban ki kell fizetni, de joguk van felelkezni.

Nagy taps és derűtlenség fogadta dr. Örfi Gyula szavait. Ezután Karabán István szólalt fel és szintén az iparosok sérelmeiről panaszkodott. Reinhardt Gyula bútorgyáros példákkal dokumentálta az iparosokra rehezhető rendelkezések hatásait.

Ezután Moskovitz Izidor szabó iparos beszélt arról, hogy a kormány

egy törvényt kellene hozni, amely a kereskedelem szabadságáról szól. A zajos lelkesedéssel fogadott beszédek után a nagygyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

— Az Aradi Iparosok Szindikátusa az összes szindikátusok nevében csatlakozik az Aradi Kereskedők Köre által megindítandó mozgalomhoz a spekulatörvény megváltoztatása érdekében. Kívánja, hogy az ország iparossága és kereskedőtársadalma együttesen emelje fel

Egyben a munkaadók szövetségének központját és a kereskedők szövetségének központját sürgős eljárásra és közös munkára és elhatározásra hívja fel.

A halott becsülete.

(Pörelítés a Tószegi-Freund-család pörében.)

Budapestről táviratozzák: A Tószegi-Freund-család sajtópört indított két hírlapíró ellen, akik a fonyódi gyilkosság alkalmával, melynek Tószegi-Freund Albert lett az áldozata, azt írták, hogy Tószegit kommunista érzelmei miatt végezte ki a népitélet. Ennek a sajtópörnek tárgyalásáról, amely halottgyalázás címén indult meg, az egyik vádlott, Serényi Gusztáv, a „Magyarság” akkori munkatársa, tudósítást írt. Ezt a híradást a Tószegi-Freund-család újabb kegyeletsértésnek találta és ezért Zhoray Miklós dr. utján újabb büntetőeljárást indított a

cikk szerzői: Serényi Gusztáv, Borbély Andor és Dikis Loránd ellen, akik a vádirat szerint el nem hangzott tanuvallomásokról is beszámoltak és így a halott emlékét újból megbántották.

Most tárgyalta ezt az ügyet Seszták Lajos törvényszéki bíró tanácsa. A cikkért Serényi Gusztáv vállalta a felelősséget, elmondván, hogy azt Borbély Andor és Dikis Loránd gyorsírói följegyzései alapján írta meg. Kérte a bírónyték elrendelését. Ezután a Tószegi-Freund-család jogi képviselője, Zhoray Miklós dr. szólalt fel. Elmondotta, hogy különítményszerű alakulatok is fölkeresték őt, hogy visszatartsák a pörtől, mert, amint mondták: „nem járja az, hogy egy zsidó származású ember kivégzése miatt az igazság felderítését akarja.” A tendenciózusnak minősített tudósítás ismertetése után kijelentette, hogy mint jó keresztény a megbocsátás elve alapján elejti a vádat Serényi Gusztáv ellen, de ha a jövőben hasonló cikket ír, újból a törvény elé idézi. Az elnök kérdésére Serényi Gusztáv kijelentette, hogy a vádelejtésbe nem nyugszik bele. A tárgyalást az elnök azzal az enunciacióval zárta le, hogy az eljárást befejezettek nyilvánítja.

A strandról.

(Veszedelem a strand-hídon.)

Kaptuk a következő levelet: Tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy az Aradi Közlöny hasábjain elmondhassam véleményemet a strand állapotairól: A Neptun-strandra vezető hídon, különösen vasárnaponként, olyan tolongás és rendetlenség uralkodik, hogy már a legkörmolyabb veszedelem fenyegeti a strandolókat. Naponta megtörténik, hogy a híd leszakad, vagy elsüllyed, mert a hidat tartó pontonok nem bírják az óriási terhet. Tegnap délután a keskeny fahídon oly hatalmas tolongás keletkezett, hogy többen rosszul lettek. A város vezetőségének sürgősen találni kell valami módot, hogy ezeket a veszedelmes állapotokat megszüntesse.

Azt a kényelmes álláspontot, hogy a veszedelemnek a feyelmeztetlen közönség az oka, elhiszszük, de nem fogadhatjuk el. A közönség fizet és pénzért kényelmet vár, amelyet a strand vezetősége ezideig nagyon csekély mértékben nyújtott. Délutánonként olyan óriási tömeg megy ki a strandra, hogy kénytelen tolongani, különben órákig sem juthat át vagy vissza. A közönség elvárja az átkelés kérdésének sürgős megoldását. Azonkívül udvariasságra oktatott személyzetet és legalább egy zuhany felállítását reméli, amely legelemibb követelménye egy strandfürdőnek. — Egy strandolá

bizást, mire szolgálatainak megjutalmazásaként 1920 december hó 26-án az udvari tanácsosi címet ajándékozta neki IV. Károly. — Steiner utasítására Bécsben az értékpapírokat nevenségesen olcsó árfolyamon dobták a piacra. A királyi családnak mindössze 16 millió osztrák korona jutott, a öbbin, jóval nagyobb összegben, Steiner és társai osztozkodtak. Ez a dolog az értékpapírosok, közöttük Ferdinans— Nordbahn-részvények elkötyavetyélése mindmáig ismeretlen dolog, ezért érdekes ezt is megírni, noha a bíróságnak a melyek jelenleg Steiner ügyével foglalkoznak, ezt a dolgot eddig még szinte figyelmen kívül hagyták

Miként említettük, a részvények eladásából 16 millió osztrák korona jutott a számüzött uralkodónak. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy ezt az összeget IV. Károly valamikor is kezéhez kapta volna. Amikor a részvények eladása megtörtént, Steiner ismét munkába vette az uralkodót és noha ekkor már IV. Károly és családja nagy pénzhányban volt, rávette, hogy a 16 milliót „spekulációkba” fektessék be. Ez a manőver is sikerrel járt. Steiner bizalmi emberei a 16 millió egy részét egy Singofa nevű

bolgár favállalatba fektették, másik részéért pedig megvásárolták a spanyol követség bécsi házát és fabarakkokat vettek Gmünd környékén. Így azután sikerült Steinernek az egész összeget „elspekulálni”, illetőleg a saját zsebébe átjárszani.

Az elmondottak alapján mindenki képet alkothat arról, hogyan lett milliárdos a római konzulátus szürke hivatalnok, az utóbbi években állandóan a legelőkelőbb svájci szállodákban lakott és tizenégy esztendő fia Zürichben és Luzernben a leghírhedtebb hazárdjátékosok közé tartozott. Ez a tizenégy esztendő ifjú hónapokon keresztül még tájékkára sem nézett az iskolának, mivel délelőttiit is Pártbarlangokban töltötte. Leánya, a 17 esztendő baronessz, a legelegánsabb hölgyek közé tartozott, csodás ékszerei voltak és most ő viszi a kosztot apjának naponta a börtönbe. Steinert elérte ugyanaz a sors, mint bankárját, a már említett zürichi Schlegelt. — Schlegel másfél év előtt csődöt jelentett, majd az egész csődvagyonát ellopva, megszökött Amerikába. A svájci hatóságok kérésére azonban Amerika a szélhámos bankárt kiszolgáltatta

Gritta rendőrprefektus szobra.

(Szobor-leleplezés és nagyszabásu parkünnepély.)

Vasárnap délután és a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka parkünnepélyt rendezett az aradi rendőrprefektúra személyzete és ennek a keretében leplezték le Gritta Ovidiu rendőrprefektus mell szobrát, amellyel a rendőrtisztek és a legénység Gritta prefektus iránti ragaszkodásuknak és szeretetüknek akarták kifejezést adni. Délután négy órakor kezdődött az ünnepség a parkban és a Marosparton.

Fél hat órakor sorakozott a rendőrség diszszázada a parkban felállított és délszaki növényekkel díszített emelvény előtt. Ugyanezkor *Andreescu* rendőrigazgató, *Iancu* rendőrfelügyelő, *Popescu* rendőrpapancsnok és *Draghiciu* az utlevél osztály főnöke automobilon mentek Gritta prefektusért. Néhány perccel később meg is érkezett autóján a park bejáratához a prefektus. Gritta Ovidiu egyenruhában, összes kitüntetésekkel a mellén lépett a diszszázad elé, amelyről *Andreescu* rendőrigazgató adott jelentést. A prefektus ellépett a diszszázad előtt, majd *Andreescu* igazgató üdvözölte meleg szavakkal. Az üdvözölő szavak elhangzása után lehullott a prefektus mellszobrát takaró lepel. Ezután ünnepélyes formában nyújtották át a prefektusnak a rendőrtisztek fényképtáblóját, *Majer* tisztviselő pedig szép szavakkal tolmácsolta a tisztviselői kar üdvözletét. Meghatott szavakkal köszönte meg Gritta Ovidiu az ünnepelést. Nem az első eset, mondotta a prefektus, hogy az aradi rendőrség ragaszkodásának ad kifejezést. Ez mindenkor annál is jobban osik neki, mert csak így tudja nehéz és felelősségteljes hivatását teljesíteni. Ezuttal is csak arra kéri őket, hogy a jövőben is ép olyan buzgalommal és odaadással támogassák, mint eddig, s meg van győződve róla, hogy akkor mindenkor ő is meg fog állani hivatásának magaslatán. Végül *Andreescu* rendőrigazgató és *Draghiciu* Aurél rendőrkapitány kíséretében látogatást tett a parkünnepély sátrait vezető hölgyeknél.

A parkünnepélyen a késő éjszakai órákig mulatott a közönség a legjobb hangulatban. Katonazenekar, a vagongyári zenekar és több cigányzenekar muzsikált. A kioszk bejáratánál felállított nyílt színpadon az esti órákban kabaréeladás volt, amelyen az aradi színház művészei léptek fel és szórakoztatták az ünnepség publikumát. *Sipos* Zsigmond Gritta prefektus három szindus és gondolati szépségekben gazdag költeményét: az „Egy asztalozó”, „Gyöngyömnök” és a „Da! az esthajnalcsillaghoz” című-

eket szavalta el frenetikus hatással. Később *Huszár* Károly egy Csányi Mátyás által megzenésített Gritta-költeményt énekelt el, a mely szépségével és érdekességével szintén nagy hatást váltott ki. *Várady* Margit operaáriakkal, *Tompa* Béla dalokkal, *Darvas* Ernő, *Jávor* Alfréd és *Kallós* József humoros számokat adtak elő. A számokat *Darvas* Ernő konferálta ötletesen.

A különböző sátrakban olcsó pénzért jutott az ünnepély publikuma kitűnő enni- és innivalókhöz. A hideg büfé-sátorban Vásárhelyi Janka, özv. Alexy Sándorné, Berecz Károlyné, Berecz Babyka, Kiss Lajosné, Kiss Gézáné, Kiss Stefi, Zima Tiborné, özv. dr. Traytler Andorné, özv. Winkler Rudolfné, Steinitzer Zseni, Haller Józsa, özv. Wittauschek Lajosné, Mayerhoffer Margit, Burza Kornélné, Schuch Ferencné, Hofbauer Nusi, Párean Annuska, Kirle Irénke, özv. Rákosi Ferencné és Schuch Ilonka látták el a közönséget. A pezsgő-sátorban dr. Szalay Károlyné, özv. Vojtek Kálmánné, Németi Imréné, dr. Péchy Ödöné, Róna Dezsőné, Jakabffy Dezsőné, Stauber Józsefné, Faragó Gyuláné, Horváth Jánosné, Szalay Alice, Faragó Magda, Stauber Magda, Horváth Magda, Horváth Blanka és Németi Maca szorgoskodtak az ellátás körül. Dr. Eust Ferencné és Dörner Jánosné meleg vacsora sátrában: dr. Reményi Rezsőné, Bauer Gyuláné, Kirili Jolán, Vas Sári, Avram Helén, Avram Mariska, Rödler Mici, Bauer Magduska, Braskovits Istvánné, Balázs Jánosné, Hés Jánosné és Balázs Magda voltak a serény felszolgálók. A virsli- és sör-sátorban Laczay Endréné és dr. Robu Jánosné vezetésével báró Pop Aurélné, Mihulin Miklósné, Demetriané, dr. Nédelcu Miklósné, dr. Jegessy Károlyné, dr. Botioc Elekne, Szendrey Mihályné, Baán Sándorné, Miclescu Constantinné voltak tevékenyek. A tombolasátorban dr. Nasta Viktorné és Schiopu rendőrkapitányne vezették a tárgyak kiadását. Báró Neuman Alfrédné kontettisátrában Friedmann Gyuláné, Obetko Mihályné, Probst Erzsébet, Deutsch Böske és Mancl, Neuman Marika bárónő dolgoztak. Dr. Botis Tivadarné és Babescu Viktorné vezetésével cukrászda sátor és Zubor Andor papancsnoksága alatt borozó egészítették ki a sátorok számát. Megállapítható, hogy a rendőrség parkünnepélye ugy erkölcsileg, mint anyagilag az idei parkünnepélyek közül a legjobban sikerült, amelyben része van a lelkes hölgygárdán kívül a rendezőség fáradhatatlan tevékenységének is. Gritta Ovidiu rendőrprefektus ezután mond halás köszönetet Arad város közönségének, kereskedőinek és mindazoknak, akik a rendőrség parkünnepélyének sikeréhez erkölcsi vagy anyagi támo-

gatásukkal hozzájárultak és ezzel elősegítették az elhunyt rendőrök özvegyeinek és árváinak felsegélyezését. Megkülönböztetett tisztelettel és hálával tartozik a rendőrség Vásárhelyi Janka, dr. Botis Tivadarné, Mihulin Miklósné, Laczay Endréné, báró Pop Aurélné,

Vizsgálat Aradon a Janovics-ügyben.

— Mivel vádolják a kolozsvári szinigazgatót? — Soimescu vezérfelügyelő Aradon. — Kihallgatások az aradi rendőrprefektúrán. — Tovább folyik a vizsgálat. —

A Janovics-Róna-ügyben tegnap az aradi rendőrprefektúrán folyt a vizsgálat Soimescu színművészeti vezérfelügyelő vezetése alatt. Tegnap délelőtt Aradra érkezett dr. Janovics Jenő, a culji (Kolozsvári) magyar színház igazgatója, Lengyel Vilmos a Színészegyesület ügyvezető alelnöke, Nascu színházi titkár és Fekete Mihály szinigazgató. Amikor Janovics feltűnt Aradon, színészek és a színházhoz közelállók között egyébről sem folyt a szó, mint erről a váratlan és szokatlan látogatásról. Hamarosan azután megtudták az érdeklődők, hogy szombaton maga Soimescu vezérfelügyelő kérte meg Janovicst, utazna vele Aradra, hogy a régóta folyó vizsgálatot végre be lehessen fejezni. Janovics, aki maga is örömmel venni, ha az ügy már befejeződik, kijelentette a vezérfelügyelőnek, hogy a legnagyobb készséggel tesz eleget a kérésnek. Délután autóján megérkezett Aradra Soimescu vezérfelügyelő is.

Az aradi vizsgálat.

Délután 5 órakor kezdődött a vizsgálat a rendőrprefektúrán, ahová beidéztek Róna Dezsőt is, aki ügyvédjével, dr. Miclea Severrel jelent meg. Először dr. Janovics Jenőt hallgatta ki a vezérfelügyelő. Majd Róna Dezső kihallgatására került a sor. Róna kihallgatása húzamosabb ideig tartott. Este háromnegyed 11 órakor egy órai szünet állott be. Ejjétkor tovább folytatták a kihallgatásokat. Majd Lengyel Vilmos kihallgatására került a sor, azután Fekete Mihály járult a vezérfelügyelő elé, aki őt szembesítette Rónával.

A kihallgatások, amelyeknél a tolmács szerepét Nascu Traian színházi titkár töltötte be, reggel 6 órakor értek véget. Az egész aktus zárt ajk mellett folyt le.

A kihallgatásokról az alábbi részleteket sikerült megtudnunk:

Délután hatórtól reggel hatig.

A délutáni kihallgatások megkezdése előtt Soimescu vezérfelügyelő kijelentette, hogy a vizsgálatot két részre osztja: művészeti és politikaira. Művészeti tekintetben a vizsgálat nem talált olyant, ami nehézményezhető vagy veszedelmes lenne. Ebből a szempontból az ankétéi éjszaka fél 11 órakor befejezettek nyilvánította.

dr. Szalay Károlyné, báró Neuman Alfrédné, dr. Nasta Viktorné, Dörner Jánosné, özv. Vojtek Kálmánné és dr. Luszt Ferencné uralkodóknak, akik fáradhatatlan buzgalommal és odaadó, önzetlen munkájukkal elősegítették a jótékony parkünnepély sikerét.

Amikor ejjétkor utóbb megkezdődött a kihallgatás, Soimescu kijelentette, hogy a vizsgálat politikai anyagát Kolozsvárott dr. Biarnu színter-vezérfelügyelő, Gritta Ovidiu aradi rendőrprefektus és ő fogják lefolytatni. Ezután kihallgatták Róna Dezsőt, aki kijelentette, hogy sohasem mondta azt, hogy hallott volna vagy látott volna oly levelet, amelyben Janovics budapesti összeköttetéséről van szó.

Majd felolvasta Janovics Soimescu vezérfelügyelő előtt azt a levelet, amelyet az emlékeztetés színesgyűlést követő reggel Róna Dezső intézett hozzá és amelyben Róna bocsánatot kért tőle és egyben beismerte, hogy mondta a Janovics budapesti összeköttetésére vonatkozó inkriminált kijelentést. Erre azután Soimescu vezérfelügyelő kijelentette, hogy a vizsgálatot most már Kolozsvárott folytatják ama Aradon kezelt akták alapján, amelyek Poór Eili és dr. Janovics Jenő ellen olyan vádakat tartalmaznak, hogy Budapesttel összeköttetésben állnak.

Következett ezután Lengyel Vilmos egyesületi alelnök kihallgatása, aki jegyzőkönyvbe mondta, hogy Róna Dezső bizonyos pénzösszegekkel nem számolt be, az aradi színház művészeti főnökét le szállította és hogy társulata tagjainak nagyrésze még mindig nem kapta meg a július első felére eső gázsit. Ezzel az aradi vizsgálat reggel 6 órakor véget ért.

Dr. Janovics Jenő reggel 7 órakor a nemzetközi gyorsvonattal Bécsbe utazott. Soimescu vezérfelügyelő, Lengyel Vilmosmal, Rákosi

Mihályal autón deiben Temesvárra utazott, hogy rendet teremtsen, mert az ottani színtársulat teljesen felbomlott. Onnan a délután folyamán visszatértek Aradra. A vezérfelügyelő, Lengyel Vilmos, Fekete Mihály, Róna Dezső, dr. Miclea Sever és Nascu Traian még a mai nap folyamán Kolozsvárra utaztak a vizsgálat lefolytatására.

Mit mond Soimescu vezérfelügyelő?

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Soimescu színészeti vezérfelügyelővel is, aki a következőket mondotta:

— A tegnapi ankéten, mely rövid megszakítással este 6 órától reggel 6 óráig tartott, lefolytattam a Janovics-Róna ügyben a vizsgálatot. Kihallgattam az ügyben szereplő dr. Janovics Jenő, Róna Dezső, Fekete Mihály színigazgatókat és Lengyel Vilmost, a Színész-Egyesület alelnökét, a vallomásoktól jegyzőkönyvet vettem fel, amelyet bemutatók Banu szépművészeti miniszter urnak, aki ennek alapján hozza meg a koncessziókra vonatkozó döntését. Az ügy művészeti részét különben különválasztottam a rendőri résztől, amelyben a vizsgálat holnap tovább folyik Clujon (Kolozsváron.) A koncessziók ügyében a végleges döntés két napon belül okvetlenül meg történik, a koncessziókat pedig 27-én pénteken adjuk ki a színigazgatóknak.

Tárgyalják

az Erhardt-pört.

(Bíróság előtt a rabruhás hercegnő.)

Lipcséből táviratozzák: Ma kezdődött meg az itteni büntető-bíróság előtt az Erhardt-pör tárgyalása annak ellenére, hogy Erhardt korvettkapitány megszökött a fogságból. A bíróság minden előkészületet megtett, hogy a pört épp úgy lefolytassa, mintha Erhardt a vádlottak padján ülne. Bizonytalan, vajjon Erhardt nagybátyja, Schlösser tanár és Liedig volt hadnagy megjelennek-e a tárgyaláson. Annyi bizonyos, hogy a hamis esküvel vádolt Hohenlohe hercegnő a bíróság elé kerül. Ebben az esetben szerdán már be is fejeződik a tárgyalás. A hercegnő védője egy jobbpárti müncheni lapnak levelet írt, amelyben a miatt panaszkodik, hogy a hercegnő a szász igazságügyminiszterium utasítására rabruhában kénytelen járni annak ellenére, hogy az állami bíróság elnöke megígérte, hogy a hercegnő saját ruháit használhatja s hogy egyáltalán úgy fog nak vele bánni, mint a többi vizsgálati fogolyal. A hercegnő nem is sétálhat a fogházban és ha celláját ellágyja, bekötik a szemét. A védő panasszal fordult ebben az ügyben a bíróság elnökéhez, de kétséges, hogy vajjon meghallgatásra fog-e találni, mert a szász igazságügyminiszterium azért léptette életbe ezeket a rendszabályokat, mert okult Erhardt szökésén és így akarja meggátolni a hercegnő esetleges szökését.

Berlinből táviratozzák: Az Erhardt-pör németországi ligája

felszólította a lipcsei főállamügyészt, hogy emeljen vádat Schmidt az állami törvényszék el-

Izgalmak az elhunyt milliomos körül.

(Az ügyészség elrendelte Mericskay Sándor exhumálását.)

Mericskay Sándor, a milliós mozitulajdonos hirtelen halála körül támadt izgalmak elérték tetőpontjukat. A rokonok egész biztosra veszik, hogy a dúsgazdag mozitulajdonos nem természetes halállal halt meg, hanem mérgezésnek esett áldozatul. Az elhunyt nevelt leánya, Mészáros Béláné tegnapelőtt megjelent az aradi királyi ügyészségen és kérte Mericskay Sándor exhumálásának elrendelését.

Az ügyészség tekintettel arra, hogy a gyilkosság látszata tény-

Irodalom, művészet

Gergely Gizi férjhez ment.

(Bucsu a világot jelentő deszkáktól.)

Az aradi színtársulat vesztését jelenti az a házasságkötés, amely ma történt a színház egyik művésznője és egy aradi nagykereskedő között. Gergely Gizi egy esztendő színi szezonon keresztül minden este amikor játszott, ugyanaz a temperamentumos, arányos kedélyű vigjátéki szubrett volt, mint amilyennek az első fellépésén megismerte Arad színházi publikuma. A maga zsánérében fővárosi levegőt teremtett Arad színházában és ezért sajnálattal veszszik tudomásul azt, amiért most szerepsét kell kívánni a művésznőnek. Gergely Gizi férjhez ment az aradi társaságok egy ismert tagjához: Hajduska Márcell déligyümölcs-nagykereskedőhöz. Eljegyzés és minden egyéb hangos küszöbök-mellőzésével ma már meg is történt a házasság megkötése, amelynél a tanúk dr. Stauber Andor és dr. Török Dezső színházi orvosok voltak. A fiatal házsnár holnap nászutra indul a kék Adria partjára, Portoséba, ahol négy hetet fognak tölteni.

* Héti műsor. Kedd: Csárdáskirálynő. Szerda: Erdészleány. Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Tosca. Róna Dezső bucsufelléptével. Szombat: Tolonc. Vasárnap: Román előadás.

* A Csárdáskirálynőt eleveníti fel kedden este a színház operett-együttese. A közönség szeretete és lelkesedése frappáns módon nyilvánult meg Horváth Mici hétfő esti bucsujánál, ami arra indította a színház igazgatóságát, hogy a hatalmas sikert aratott operettet ugyan csak Horváth Micivel a címszerepben megegyeszen műsorra tűzze.

* Róna Dezső bucsuja. Az aradi közönség, amely mindig megfelelő mértékben honorálni tudta a tehetségeket, Róna Dezsőt, a kiváló hangu operacéneket, aradi első fellépése után szeretetébe fogadta. Ez a szeretet állandóan és változatlanul megmaradt, mert Róna Dezsőnek az volt a célja és ambíciója, hogy ezt a szeretetet nemcsak kiérdemelje, hanem meg is tartsa. A felelevenített és új be tanulással színrehozott operáknak majdnem mindegyikében játszott Róna Dezső és zengő baritonja minden egyes alkalommal biztosította az előadásnak az osztatlan sikert. Róna Dezső pénteken legjobb szerepeinek egyikében, a Tosca Scarotájában

nőke ellen, mert alapos a gyanú, hogy ő mozdította elő Erhardt szökését.

leg fennforog, indítványt tett a holttest exhumálására és felboncolására, a melyet a vizsgálóbíró-ság el is rendelt. Dr. Bradean Athanáz vármegyei főorvos és dr. Plesa János kórházi orvos holnap délután fogatosítja Mericskay Sándor exhumálását a felső temetőben. Sommer Nándor vizsgálóbíró és Gitta Ágoston királyi ügyész jelenlétében, a boncolás eredménye elő a közvetlenül érdekelteken kívül feszült vára-kozással tekint a város közönsége.

vesz bucsut az aradi közönségtől, a mely már eddig is hatalmas érdeklődést tanúsított a távozni készülő operaénekes bucsufellépése után.

* Haladás-előadás. Zavartalan összhangban folyt le a Haladás szombat délutáni előadása is. Reich Lenke tetszéssel fogadott szavallata nyitotta meg a tartalmas műsort, amelynek keretében a zongoraszámokat Scheibel Jolán és Schlattner Gyula képviselték hibátlan előadó technikával, míg Farkas Mariska és Nagy Aranka Beethoven V. szimfóniájából adták elő művészi megértéssel és meglepő precizitással egy hatásos négykezes részletet. Szívesen üdvözölte a közönség Neszly Irén rég nem hallott csengő liangját, aki két hangulatos dala után a publikum zajos tapsát egy igen sikerült szavallattal rekompenzálta. A műsor kiemelkedő igen komoly száma Schweitzer József dr. tanár tartalmas és nagy figyelmet érdemlő természetű tudományi előadása volt. Befelező számként Tirjer Vilmos színművész adott elő finom kidolgozásban néhány nehezebb áriát. A közönség elismeréssel üdvözölte egy őt, valamint kísérőjét, a változatlanul s mindig jó Gellért Pál karmestert.

* Szerda este a Biedermayer-kor milliójében játszódó Erdészleányt tűzte műsorra a színház igazgatósága. A bájos zenéjű operett női főszerepét Halmos Mici játsza.

Mulatságok.

Parkünnepély Pankotán. Tudósítónk jelenti: A pankotai róm kath. hitközség e hó 22-én a templomkertben nagyszabásu parkünnepélyt tartott, amelyen a közönség intelligenciája vallás és nemzetiségi különbség nélkül vett részt. A közönség szórakoztatására az „Iparos Daloskör“ és a „Róm. kath. Dalárda“ ügyesen előadott énekszámait szolgálták. Résztvett az ünnepségen a „Világosi Daloskör“ is, melynek tökéletesen előadott énekszámait és tegyelmezett-sége Wiesenbacher József karmester munkáját dícsérte.

Hogy áll a leu?

Julius 23-án fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.90 svájci frankot,
8.77 francia frankot,
17.24 szokot,
5.200 külföldi magyar koronát,
6200 tényleges magyar koronát,
7.800 belföldi magyar koronát,
740.000 német márkát,
36200 osztrák koronát.

Parisban 8.85 frankot

Budapestben 4850—5250 koronát

Virányi Sándor meghalt.

(A nem sikerült gyomoroperáció)

Budapesti távirat jelenti, hogy ma ismét egy rokonszenves és értékes művésszel, Virányi Sándorral lett szegényebb a magyar színész-társadalom. Virányi Sándort Aradon is jól ismerték, az aradi színpadon is megfordult több ízben. A legtovább a budapesti Magyar Színháznak volt tagja, de gyakran megfordult vendégként vidéki színpadokon is. Egyik leghíresebb szerepe volt az a nemrég Aradon is felújított hűbőzat, amelyet sok vidéki színpadon eljátszott, a „Charlie néneje“. Virányinak nemcsak a vigjáték és a hűbőzat szerepei hoztak sikert, de minden melegsívű karakter szerepben értékeset és emlékezeteset produkált. Virányi Sándor ma meghalt. Nem fog többé megírni a „Csöppség“ melegsívű és jellemes földesurában, nem fog többé megnevezetni „Charlie néneje“ félig szoknyás férfi főszerepében. Gyomoroperációt hajtottak végre rajta, amely azonban nem járt sikerrel, mert a még negyven esztendő sem élt művészt megölte. Utolsó útjára a magyar művész-társadalom és színházi közönség osztatlan részvéte kísérel.

Maár kefégyáros egyezkedik.

(Súlyos veszteség ért az Adria biztosító aradi vezérügynökségét)

Egy aradi pénzintézet már hetek óta folytat tárgyalásokat Maár Sándor kefégyáros hitelezőivel. Az egyezkedés eddig simán ment és a hitelezők nagy része beleegyezett már a 30 százalékos egyezkedési kvótába. Ez az egyezkedési arány azonban nagy veszteséggel sújtja az Adria biztosító társulat aradi vezérügynökségét. A vezérügynökség készpénzt adott kölcsön Maár Sándornak és mert az összeg jelentékeny, a biztosítót nagyobb kár éri. A kölcsönadott összeg 250.000 lei volt, amely azonban az idők során a törlesztésekkel 180.000 leies összeggé kisebbedett. Ennek a megkisebbedett összegnek 30 százaléka csak 54.000 lei és így a biztosítót 126 ezer leies veszteség éri. Maár Sándor azonban azt állítja, hogy a kölcsön összegét nem a biztosító intézettől, hanem annak két vezetőjétől Salgó Páltól és Schnitzer Alfrédől kapta kölcsön. Schnitzer azonban maga fektette fel Maár Sándor folyószámlakönyvét, amelyben a követelést az Adria javára könyvelte el. Maár Sándor még azt is állítja, hogy a kölcsön után nem az Adria biztosítónak, hanem Salgónak és Schnitzernak havi öt százalékos, tehát évi 60 százalékos kamatot fizetett és a könyvelés adatai szerint a kölcsönadás ideje óta 100.000 leit kaptak tőle kamat fejében.

Diákkisasszonyok bankettje.

(Érettségi vacsora a Jardin-barban.)

Az aradi római katolikus főgimnázium érettségi vizsgát tett leány növendékei szombaton este érettségi-bankettet rendeztek a Jardin-barban. A bucsuvacsora, amelyen a tanári kar valamennyi tagja jelen volt, a legvidámabb és a legkellemesebb hangulatban telt el. — A harmincegy fiatal urileány, aki az iskola padjaiban olyan nagy figyelemmel és komolyságban hallgatta tanárainak előadását, a bucsuvacsorán fesztellenül viselkedett és vígan koccintott a tanárokkal, akikkel két nappal ez előtt még csak megkülönböztetett tisztelettel mert társalogni. Az érettségi banketten nem voltak pityergések, mint az érettségi vizsgák eredményének kihirdetése alkalmával, hanem kacagástól és jókedvtől volt hangos a Jardin-bar, amelynek hangulatát a többi vendégeknek is élvezetesebbé tette a fiatal leányok szívből jövő kacagása. Reusz Magda, Keppich Lili és Szántó Magda tósztokat is mondtak. Hiszen bankettet rendeztek a diákkisasszonyok, ha mindjárt málnaszörpvel és jegeskávéval is, hangulatos humoros tósztokat, amelyekre Strifler Ferenc tanár mondott szellemes replikákat. A gardék szerényen meghúzódtak a bar sarokasztalainál, onnan nézték a jókedvű mulató vidámarcú társaságot, a végzett diákkisasszonyok ártatlan bucsu-bankettjét, amelyet még a szülők hazahívogató szava sem zavart meg. Éjfél után a leányok táncra perdültek és kénytelen mulattak reggelig.

Sport.

— Aradi footballmérkőzések. ATE. — Gloria-CFR. 3:2 (1:1) Barátságos mérkőzés. Mindkét csapat tartalékolatlan vette fel a küzdelmet, de ennek dacára is igen szép játékokat produkáltak. A játék elején Gloria-CFR. fölény és Sonkovits beadását, melyet a kapus kiűlt, sikerült Vasvári-nak a hálóba vinnie. Az ATE. nehezen jön lendületbe és egy pár szép támadás után Rémy II. szép szabályrugásával kiegyenlít. A második felidőben Vasvári egyéni játéka ismét a Gloria-CFR.-nek szerzi meg a vezetést, melyet azonban a csatársor szép támadása után Rémy II. rövidesen egyenlít. Ezután a Gloria-CFR. kerül fölénybe, az ATE. sikeresen védekezik, a játék vége felé az ATE. jut frontba és Puskás lövése a győztes goalt eredményezi. Biró Vajtanu.

ATE. II.—Viktória I. 0:0

ATE. ifj.—Viktória II. 3:0 (2:0.)

Az AAC. csapata Oradea-maren revanche-mérkőzést játszott a Makabeával. Győzött az AAC. Kende-tessy (2), 'Abay és Romvári goaljaival 4:0 arányban.

— Uszóverseny Budapesten. Budapestről táviratozzák: A Műegyetemi Atlétikai Klub által rendezett Magdeburg—Budapest uszómérkőzés második napján a 100 méteres hátuszásban 1. Barthia (NSC.) 1. p. 18 mp., 2. Fröhlich (Magdeburg.) A 100 yardos királydíjban 1. Kenyery (Műegyetem) 58 mp., 2. Fröhlich 59.2 mp. A 100 méteres melluszásban 1. Rademacher (Magdeburg) 1. p. 21 mp., 2. Barthia (VAC.) 1. p. 28 mp. Sipos nem indult. A négyszeres 50 méteres vegyes stafétában 1. Műegyetem, a 2. egy kombinált magyar-

német csapat. Az első ötven méteren Sipos és Rademacher találkoztak, ahol Sipos 34 másodperces idővel legyőzte Rademachert. A verseny jelentőségét emeli, hogy a magdeburgi német uszók a világ legjobb uszói közé tartoznak.

A Tisza-per koronatanuja

(Meghalt Paksy János volt detektív.)

Oradea-Mareról (Nagyváradról) jelentik: A Tisza-gyilkosság bűnpörének koronatanuja Paksy János volt budapesti államrendőrségi detektív a napokban meghalt Oradea-Maren (Nagyváradon). Paksy János a háboru alatt került fel Budapestre és az államrendőrségen a politikai detektív-osztálynak volt tagja. Nevezetessé vált a szereplése a Tisza-féle bűnpör kapcsán, mert mint a gróf Károlyi Imre által fenntartott nyomozó iroda vezetője, ő volt az, aki tárgyi bizonyítékokat szerzett Friedrich István ellen és az ő bizonyítékai alapján került a Tisza-perben a vádlottak padjára tényleg Friedrich István. Paksy János megszerezte azt a listát, amely azoknak a neveit tartalmazta, kik a híressé vált Baló lakásán tartottak megbeszéléseket gróf Tisza István meggyilkolása végett. Ez a lista a Balóné által vezetett vendégkönyvben volt beírva és bizonyítékul szolgáló lapot Paksy János kitépte s az illetékesek kezébe juttatta. A Tisza-perben Paksy Jánost kihallgatta a bíróság és vallomása körül heves vita fejlődött ki a vád és Friedrich védoje között. A bíróság előtt azután a produkált bizonyítékkal való Friedrich-féle támadást azal szerelték le, hogy megállapították a Paksy-féle listáról, hogy apokrif és a listán szereplő neveket Paksy írta fel.

A Tisza-perben való szereplése után meleg lett a talaj Paksy János lábai alatt. Hazament Oradea-Marera (Nagyváradra) és ott magánhivatalnokoskodott az Economiail vállalatnál. Pár héttel ezelőtt tudógyulladása volt. Ebből felépült, de nemrégiben homloküregnyesedést kapott és tudógyulladása is kiújult. Hosszas kínkodás és kínos operációk után hunyt el.

A kifosztott Boroszló.

(Ujabb jelentés a kommunista zavargásokról.)

Berlini távirat alapján jelentette az Aradi Közlöny, hogy a németországi Boroszlóban kommunista munkások fosztogattak és véres utcai zavargásokat rendeztek. Most ujabbán a következőket jelentik Berlinből a kommunista zendülésről:

Szombat délután három óraker fosztogató csoportok jártak be az utcákat, bezúzták a kirakatok üvegeit és kifosztották az üzleteket. A város belső részében az összes nagyobb kávéházakat megostromolták és szétrombolták. A város más részein a rabló csoportok főként a nagy divatárú-üzleteket és cipőkereskedéseket ostromolták meg. A pusztítás egész utcákat tett tönkre. Ámbár a hatóságok és a munkásszakszervezetek már hónapokkal ezelőtt számítottak a zavargások kitörésére, a forrongás váratlanul tört ki. Megállapítást nyert, hogy egységes terv szerint történtek a fosztogatások. Ugyanazon időben különösen a város központjában levő helyeken egyszerre rohanták meg az üzlete-

ket a sztrájkoló munkások ama csoportjai, amelyek a munkásság radikális és kommunista eleminek vezetése alatt állanak. A munkásság nagy része azonban nem

Poincaré a német ipar ellen.

— A francia miniszterelnök csalódást okozott Londonban. —

Párisból táviratozzák: Poincaré francia miniszterelnök tegnap a villiers-coterettesi hadiemplék leleplezése alkalmával, beszédet mondott, amelyet az egész világ feszült figyelemmel várt, mert az angol jegyzék kézbesítése óta ez volt az első alkalom, hogy a jegyzékkel és Franciaország követendő magatartásával foglalkozzék. Poincaré tegnapi beszédében kijelentette, hogy a francia kormányának a német hadvezetőség iránti okmányai vannak a kezében, melyek azt bizonyítják, hogy Németország Franciaország egész iparát szisztematikusan akarta tönkretenni. Ezt elfelejteni lehetetlenség. Az angolok nagyon helyesen cselekednének, ha a Ruhrvidék tanulmányozása helyett rájönnek a német nagyipar hatalmára, amely iltesz a junkerek háboru előtti hatalmán. A német ipar fejlődése Németország felülkerekedését jelentené Európában és következménye ismét az a skandalózus politika volna, amelyet Németország a háboru előtt követett. Ezt elkerülni csak úgy lehet, ha Anglia, Franciaország, Belgium és Olaszország egyet sítik minden erejüket.

— Reméljük, hogy a szerencsétlenek kimelésének jelszava alatt nem fogják a csalást és az igazságtalanságot támogatni és nem fogják a dicsőséges emléket és az együttesen elért eredményeket elfelejteni, hogy a jövőben az idegen plutokrácia diadalát előkészítsék. Reméljük, hogy a csukott szemek felnyitnak a tettek előtt és később senki sem fogja megbánni, hogy a válságos órában Franciaország intelmét meghallgatta.

Ezután élesen támadta Lloyd George-ot Franciaország ellen írott cikkei miatt, amelyekben a volt angol miniszterelnök csak zavart akar támasztani és amelyekben kijelenti, hogy Franciaország vidékei újból helyre vannak állítva és így a franciáknak nincs joguk panaszkodni a német kormányra. Mit akar ezzel mondani Lloyd George, amikor ugyanakkor Németország kereskedelmi flottáját helyreállítja, csatornákat és vasutakat épít. Nem okozza ez a szövetségesek kárát? Ha Franciaországot azzal ocsárolják, hogy ipari vidékeit nem építette fel, ne akarják még az ország romlására a haladás felhasználásának tilalmát is hozzáfűzni.

Londonból táviratozzák: Az angol politikai köröknek Poincaré beszéde két csalódást okozott. Az egyik Poincaré ama kijelentése,

vett részt a zavargásban. Egész éjszaka tartott a felfordulás, amelynek a rendőrség nem tudott gátat vonni annak dacára, hogy többeket letartóztatott.

hogy nem járulhat hozzá ahhoz, hogy Németország fizetőképességét véglegesen és változatlanul megállapították. A másik csalódás az, hogy Páris nem tartotta be a megállapodást, amely szerint egyelőre nem tesz olyan kijelentést, amely csak sugalmazottnak volna tekinthető. Mindezek olyan incidensek, amelyek minden optimizmust megsemmisítenek.

Londonból táviratozzák: Az Observer szerint az angol válasz óvatosan utal arra, hogy helyes volna a passzív rezisztencia feladása. A kísérőlevél elismeri Franciaország jogát jóvátetelekre és utal a Ruhr-vidéki megszállás igazgatás megválasztására.

Párisból táviratozzák: A Petit Parisien szerint a külügyminiszeriumnak az angol jegyzék ügyében az a terve, hogy ezentul a külügyminiszeriumok cseréljék véleményét. Valószínű, hogy a francia és belga külügyminiszterek a hét végén Brüsszelben vagy Párisban találkoznak, mert Franciaország és Belgium mindent el akarnak követni, hogy kielégítsék Londont és mert Anglia az augusztus 3-án kezdődő parlamenti szünet előtti választ szeretne kapni.

Londonból táviratozzák: Az angol munkáspárt vezetői Macdonald, Henderson és Schaw Bernhard a hét végén a Ruhr-kérdésről tárgyaltak belga szocialista vezetőkkel és megállapodtak, hogy Schaw a Ruhr-vidékre megy tanulmányozni azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a Ruhr-konfliktus mielőbb elintézhető.

A megrongált csolnak.

A római katolikus főgimnázium javára rendezett ünnepélyen a „Maros“ evezős egylet is közreműködött. A versenycsolnakok felvonulása alatt kelemetlen baleset történt. Egy nyolcas reggatta nekiment a katonai strand-fürdő mellett egy a víz alatt elhelyezett cölöpnék. A csolnak annyira tönkrement, hogy nem lehet kijavítani. A Maros evezős egylet kártérítési keresetet indított a katonastrand bérlői ellen. Százhuszezer lelt követeltek az összetört csolnakért. A bíróság szakértői szemlét rendelt el. A szombaton megtartott szakértői szemlén az evezős egyletet dr. Zubor Imre s a strand bérlőit dr. Sugár Jenő ügyvéd képviselte. Vass Barnabás városi mérnök a szakértő bizottság egyik tagja megállapította, hogy a cölöp csak alacsony vízállásnál látszik. A bérlők azt vitatták, hogy a cölöp már évek óta ugyanazon a helyen van és a kormányosnak azt tudnia kell. Az érdekes perben a döntést a legközelebbi bírósági tárgyalás hozza meg.

HIREK.

Szerencsétlenség az állomáson.

(A mozdony elütött egy munkást.)

Sulyos szerencsétlenség történt tegnap este az aradi állomáson. A 198. számú brádi személyvonat elütötte a sinek között dolgozó *Lecutia Pavel* Cfr. munkást. A szerencsétlen ember későn vette észre a berobogó vonatot, menekülni akart, de elkapta a mozdony oldala. *Lecutia Pavel* a mozdony kidobta a sinek közül és olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy véresen, összetörve, eszméletlenül terült el a földön. A megérkezett mentőkocsin a közkórházba szállították, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy jobb lába eltört és koponyarepedést szenvedett. *Lecutia* felépüléséhez nem sok reményt fűznek kezei orvosai.

— **Hivatalban a város új pénzügyi tanácsosa.** *Olahiu István* Arad város új pénzügyi tanácsosa, aki eddig a belügyminiszteriumban teljesített szolgálatot, ma elfoglalta hivatalát.

— **A főpolgármester szabadságán.** *Dr. Robu János* főpolgármester a prefektus engedélyével hat heti szabadságot kapott. A főpolgármester 24-én kezdi meg szabadságát. Távolléte alatt *Angel István* dr. polgármester helyettesíti.

— *Puticiu János* gáji második kerületi előjáró 25-én kezdi meg négy hétre terjedő szabadságát.

— **Templomi ablakok felszentelése.** Gyorokról jelentik: Több gyoroki család a róm. kath. templom részére a róm. kath. egyház szentjeit ábrázoló színes ablakokat adományozott. Az ablakok behelyezése és felszentelése e hó 22-én történt fényes ünnepség keretében. Ugyanez alkalomból az ünnepi nagymisét *Fereh Mátyás* temesvári apátplébános celebrálta fényes papi segédlettel, a kóruson *Wiesenbacher József* jól ismert énekművész remekelt.

— **Hazahozták Kossuth Lajos Tivadar hamvait.** Budapestről táviratozzák: *Kossuth Lajos Tivadar* holtteste ma délelőtt megérkezett Budapestre. A diszes ravatalt az udvari váróteremben állították fel, amelynek falait fekete drapériákkal vonták be. A koporsón hatalmas magyar nemzeti színű korszorú volt, amelyet a milánói magyar egyesület helyezett oda. Felbontották a koporsót és megállapították, hogy a holttestet annak idején behajszamozták és meglehetősen sértetlen.

— **Hol működnek az adóbizottságok?** Az aradi adókvető-bizottságok holnap, kedden a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. az *Aurel Vlaicu* (Pécskai) uton, a II. a *Szentleányfalvi* uton, a III. az *N. Grigorescu* (Munkácsy Mihály) utcában és ennek befejezése után a *Radnai*-uton, a IV. a *Bulevardul Regele Ferdinand-on* (*József főherceg*-uton), az V. a *Saguna* (*Variassy Lajos*) utcában a 166. számtól lefelé a páros oldalon, a VI. a *Moise Nicoara* (Petőfi) utcában, a VII. a *Baritiu* (Rákóczi) utcában, a VIII. a *Remus* (Virág) utcában, a IX. a *Capitan Ignat* (Kapa) utcában

— **Bethlen provokáltatta Prónay Pált.** Budapestről táviratozzák: *Gróf Bethlen István* miniszterelnök báró *Prónay Pált* egyreá tett kijelentése miatt ma gróf *Csáky Károly* és gróf *Bánffy Miklós* utján provokáltatta. *Prónay* egyik megbízottja báró *Láng Mihály* lesz. *Gróf Bánffy Miklós* sürgős elutazása miatt gróf *Bethlen István* miniszterelnök helyette mást fog megbízni. A segédek estére már össze is ülnek tárgyalásra.

— **Felfedezték a skariát szérumát.** Rómából táviratozzák: *Cristine* hírneves olasz orvos, a palermói klinika igazgatója felfedezte a skariát elleni szérumot. Az akadémián bemutatott oltási kísérletek meglepő sikerrel jártak.

— **Robbanás negyvenkét áldozattal.** Szófiából táviratozzák: Az itteni központ anyagraktárában tegnap éjjel óriási robbanás történt, amelynek ezideig 42 áldozata van.

— **Agyonlőtték Villa mexikói tábornokot.** Párisból táviratozzák: A Havas távirati iroda jelenti Mexikóból, hogy *Villa* tábornokot, aki az utóbbi esztendő Mexikói forrongásának középpontjában állott, tegnap titkára a birtokán agyonlőtte. A gyilkost *Villa* hívei néhány perc múlva agyonlőtték. Ezután harcra került a sor *Villa* és *Trille* hívei között, amelynek során huszan elestek és megsebesültek. *Villa* és titkára azon különböztek össze, hogy *Villa* munkásai elégedetlenek voltak, mert nem kapták meg a fizetésüket.

— **Tüdővészességért.** Az Aradi Tüdőbeteg gondozó intézet parkünnepélye augusztus hó 5-én lesz megtartva a Marosparti korzón és az *Eminescu* parkban. Az ünnepély eddig szokatlanul nagyarányban fog lefolyni, amelyre a vezetőség teljes gonddal készül, hogy az eddig is jóindulatu közönség pártfogását a jövőben is kiérdemlje. Eltekintve a mindennemű szórakoztatásokról, melyek felül fognak mulni minden eddigi parkünnepélyt, lesz tombola (minden szám nyer elsőrendű tárgyakat), karikadobás, roulette, szerencsekerék, serpentin és confetti csata, mérlegezés, fényképezés, szépségverseny, amerikai árverés, hindu jóslás és kártyavetés és még sok egyéb. A sátrakban Arad legelőkelőbb hölgyei fognak buzgalkodni: hideg ételek, cukrászsütemény, jeges kávé, fagyalt, málnaszörp, pezsgő és más kitűnő italok felszolgáltatásában. *Katonazenekar* és más elsőrendű zenekarok fogják a zenét szolgáltatni. Az ünnepély „*Duhaj*”-csárdájában pedig a következő ételek lesznek felszolgálva 20 százalékkal olcsóbb árban, mint bármely vendéglőben: rántott csirke, rántott hal, sült kacs, borjú- és disznósülték, szegedi hialászlé, fánkészta frissen készítve, kitűnő italok, stb. Ugyancsak ebben a sátorban reggel 3 óráig tánc, szünetben az aradi színművészek kitűnő kabaré számai. Tekintettel a tüdővész veszedelmére, ne sajnáljunk egy pár leit e megbecsülhetetlen intézmény javára fordítani, hisz önmagunkat és gyermekeinket mentjük meg a tüdővészről. Kérjük meg a szíves tombola-tárgyak és egyéb adományozóit, adományukat a tüdőbeteg gondozó intézetnél elismervény ellenében leadni szíveskedjenek, amiért előre is fogadják szegény betegeink nevében köszönetünket. A vezetőség.

— **Önmagát csalja meg, ha nem Olla gummit használ.**

— **Nagy tüzvész Nagyváradon** Oradeamareről (Nagyváradról) jelentik: Szombat este tíz óra tájban tűzijáték volt az *Ezredévi* Emléktéren és egy rakéta *Wechsler Adolf* és fia részvénytársaságnak a *Körös* partján levő nagy fűszer- és gyarmatáru raktárára esett és lángralobbantotta. Percek alatt óriási tüzvész keletkezett, a tüzoltók közelébe se tudtak jutni és csak lokalizálásra szorított munkájuk. A raktárban nagymennyiségű benzín és terpentín volt. A szomszédos *Cion*-templom is veszedelemben forgott. A tüzoltóság teljes erővel dolgozott a lángok megfékezésén és vasárnap reggel sikerült elejét venni a nagyobb veszedelemnek.

— **Halálozás.** *Braun N. Antal* és neje mély fájdalommal jelentik, hogy forrón szeretett, angyali szívű „*Bucikájuk*” lelke a mai napon hosszú sulyos szenvedés után a mennybe szállott. Emlékét soha nem felejtjük el. Temetése július 24-én d. u. 6 órakor fog a felső temető halottsházából végbemenni.

— **Baptista világtalálkozó.** Stockholmból jelentik: *Julius* 21-én nyílt meg a baptista világtalálkozó kongresszusa, amelyen huszonegy ország 250 delegátussal vesz részt.

— **Jóteköny egyesületek jelentkezése.** Az aradi államrendőrség felhívja az aradi jótekönycély egyesületek elnökeit vagy vezetőit, hogy 25-én, szerdán délelőtt 9—12 óráig jelentkezzenek a rendőrség I. emelet 7. számú szobájában, ahol mutassák be a tagok listáját és kimutatást arról, hogy az egyesület milyen alapítókkal rendelkezik.

— **Gyűjtés a szöke táncosnőnek.** *Dan Niels*, a Központi kabaré volt táncosnőjének sorsa visszhangot keltett Arad társadalmában. A szöke táncosnő beteg, pénztelenül került ki a kórházból. Ma gyűjtési akció indult meg a táncosnő javára és a gyűjtést *Sabó Sofi* 200 lejellel, *Bruckner Lajos* 200 lejellel nyitották meg.

— **Felemelték a bérkocsik számát.** Arad város vezetősége a bérkocsik számát százról kétszázra és a bérautók számát négyről harmincra emelte. A város szabályrendeletbe foglalta a határozatot, amelyet a prefektus jóváhagyott.

— **Fogva marad a Pijama szerkesztője.** *Bucurestiből* jelentik: A forvényszék helybenhagyta az alsó bíróságnak a végzését, amellyel a *Pijamana* című folyóirat szerkesztőjének és kiadójának fogvatartását rendelte el.

— **Milliókra tüzvár.** *Constanzából* táviratozzák: Tegnap éjjel óriási tűz pusztított a városban. Több ház és melléképület teljesen leégett. A kárt hozzávetőlegesen 3 millióra becsülik.

— **A Pásztor tüzár (kolozsvári) irodalmi folyóirat legújabb száma.** *N. Jaczkó Olga* és *Nikodemusz Károly* novelláit, *Bisztray Gyula*, *Mécs László*, *Nagy Emma* és *Ujlaky János* költeményeit, *Bakóczy Károly* versfordítását, *Nagy Géza* és *Walter Gyula* cikkeit, *Péchy-Horváthi Rezső*, *Reményik Sándor*, *Tövisi Géza* és *Walter Gyula* megjegyzéseit közli. A most megjelent szám is tartalmas és élénk.

— **Negyvennyolcas programbeszéd.** *Ceglédről* táviratozzák: A negyvennyolcas Kossuth-párt vasárnap nagy gyűlést tartott, amelyen *Fóthy Vilmos*, a negyvennyolcasok jelöltje mondotta el programbeszédét.

— **Uj trafikarak Magyarországon.** Budapestről táviratozzák: A dohányjövedék központi igazgatóság vasárnap tette közzé az új dohányárakat. A dohányjövedék drágítása 25—150 százalék között változik. A szivarok közül a *Britanika* 180, a *Trabucos* 150, az *Operas* 130 s a *Cuba* 120 korona lesz. A cigaretták közül a *Nilus* új ára 65, a *Sztambulé* 60, a *Memphisé* 50, a *Szimfoniáé* 23, a *Magyar cigarettáé* 15 korona, a *Király*, a *Hölgy*, a *Hercegovina* és a *Dráma* cigaretták között most már meg megszűnik az árbeli különbség is és egyformán 20—20 koronába kerül mindegyik fajta. A középfinom török dohány 225, a *Hercegovina* 420, a finom török pedig 550 korona lesz 25 grammonként.

— **Valódi Minimax tüzoltókészülék** 10 évi garancia mellett csak a gyár egyedüli képviselője: *Hermes keresk. váll.* Arad, Str. *Martin Luther* No. 3. árusít.

— **Előjegyzések a magyar tan nyelvű brassói ref. felső kereskedelmi iskolába** az 1923—24. tanévre július hó folyamán eszközöltnék az intézet tanári szobájában (*Brassó, Kut-utca* 11. I. em.) Felvételnék az első osztályba oly tanulók, kik a polgári-, gimnázium-, reáli-, középiskola IV. osztályát (abszolváló vizsga nem szükséges), a második és harmadik osztályba pedig azok, kik a megfelelő előző osztályt eredményesen elvégezték. Vidéki növendékek személyes jelentkezéséről tekint az igazgatóság. Ezeknek elég, ha utolsó tanévi bizonyítványukat s az évi iskola díj negyed részét előre beküldik. Vidéki növendékek elhelyezésében készséggel segítkezik az igazgatóság. Leánytanulók internátusban is nyerhetnek elhelyezést. Az intézetben párhuzamos osztályok nyílnak külön a fiú- s külön a leánytanulók számára. Mindennemű megkeresésre készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

— **A rákosszentmihályi tömeggyilkos megtört.** Budapestről táviratozzák: *Molnár-Tóth József*, a rákosszentmihályi rabgyilkos, aki annak idején a *Lachmann- és Kövescsaládokat* kiirtotta, teljesen megtört a börtönben. A *Lachmann*-vagyon örököse, *Lachmann József*, a *Jászberényi földművesiskola* igazgatója a vizsgálóbírónál a letartóztatott minden vagyonára bünygyi zárlatot kért. *Lachmann József* az eltulajdonított értékeket 20 millióra becsüli.

— **Milliókra tehető azoknak a száma, kik hajlottabb koruk viruló egészségét a Brázay sóborszesz rendszeres használatának köszönhetik.** Kapható mindenütt. Nagyban *Heis* és *Klein* cégnél Arad.

— **Ha ragályos betegség fenyeget, igen fontos a belek szabályos működésére ügyelni.** A „*Koprol*” jóízű, hashajtó csokoládé erre a célra a legalkalmasabb.

— **Károlyi vagyonekobbzási pöre és az antant.** Budapestről táviratozzák: A „*Hétfői Napló*” ellenőrizhetetlen forrásból arról értesül, hogy az antant gróf *Károlyi Mihály* volt magyar köztársasági elnök kérésére az ötös tanácsban megbeszélés tárgyává fogja tenni *Károlyi vagyonekobbzási pörét*. A megbeszélés után Magyarországhoz fog fordulni, hivatkozással a békeszerződésre, amely szerint a háboru előtti magatartásáért senki felelősségre nem vonható és pertörést fog követelni.

Ervénytelenített tőzsdei árfolyamok.

(A magyar korona esésének következményei.)

Budapesti tudósítónk táviratozta: A magyar Devizaközpont ma reggel *érvénytelenítette a szombati kurzusokat* és új árfolyamokat léptetett életbe a korona esése miatt. A hétfő délelőtti hivatalos árfolyamok a következők voltak:

Berlin 0.3.50—4.50, márká 0.4—5.40, London 47215—49215, angol font 47415—49415, Milano 445—479, Newyork 10.270—10.770, dollár 10.320—10.820, Páris 607—641, francia frank 612—646, Prága 308—328, Bécs 0.14.50—16.20. A mai naptól kezdve a külföldi utazá sokra, üdülésekre a devizák és valuták csak a mindenkor Devizaközponti árkurzusnál 50 százalékkal magasabban adhatók ki.

Huszbillió márka.

(Rendszabály a berlini bankok ellen. — Egy napi követelések összege.)

Berlinből táviratozzák: Azokról a szenzációs eseményekről, amelyek nemrég a berlini devizapiacra lejátszódtak, a következőket jelentik:

A devizakurzusok megállapítása drámai formák között ment végbe és a túlszűrt devizasobában már kezdettől fogva izgatott volt a hangulat. A birodalmi bank megbizottja végre megjelent és a legnagyobb izgatottság közepette rosszalásának adott kifejezést amiatt, hogy a birodalmi banknak két nappal előbb a pénzügyintézetekhez intézett figyelmeztetésének nem volt eredménye. A tizenkilencedikén bejelentett követelések összege körülbelül 20 billió márkát tett ki. 3.3 millió angol fontot, 6 millió hollandi forintot és milliónál több dollárt jelentettek be. A birodalmi bank képviselőjének véleménye szerint az összes berlini nagybankokban nincsen annyi pénz, amellyel a bejelentett követelések összegét ki lehetne fizetni. Figyelmeztette a bankokat, hogy a bejelentett követelésekből huzásokat eszközöljenek, mert ha a bejelentett összegeket nem redukálják, a birodalmi bank beszünteti a váltók diszkontizációját. Ez a figyelmeztetés azonban eredménytelen volt, mert a 26 millió holland forintból csak egy milliót, a 10 millió dollárból csak 26 ezret és a 3.3 millió angol fontból csupán ötven ezret töröltek. Amikor a birodalmi bank képviselője meggyőződött arról, hogy figyelmeztetése hiábavalónak bizonyult és hogy a birodalmi bankot a pénzügyintézetek nem támogatják, kijelentette, hogy másnap-tól kezdve a váltók diszkontizációját mindaddig beszüntetik, amíg a jelenlegi viszonyok meg nem változnak.

Berlinből táviratozzák: A nagy pénzügyintézetek vezetői megjelentek a birodalmi bank igazgatójánál, hogy megbeszélést folytassanak vele a váltóhitelek beszüntetéséről. A több óráig tartó megbeszélések mindkét részlől engedékenységgel folytak és eredménnyel végeztek. Megállapodás történt, hogy a magánfeleket felszólítják, hogy devizavásárlásaiknál készpénz fedezetet adjanak a bankok-

Az értéktőzsdén ma óriási áremelkedések voltak. Nyitáskor a korona zürichi alacsonyabb árfolygása miatt olyan árugrások voltak, hogy számos árfolyamot a titkárság felfüggesztett. Tizenöt és husz százalékos áremelkedések rendszeressé váltak és nem volt ritka az ötven százaléknál magasabb sem. Az értéktőzsde záratkor a következők voltak a kurzusok: Magyar Hitel 404.000, Osztrák Hitel 194000 Salgó 490.000, Rima 150.000, Déli vasut 118.000, Államvasut 446.000, Kohó 470.000, Atlantika 43750, Ganz-Danubius 8300.000, Kőszén 1540.000, Papír 60000, Szlavonia 96000, Földhitelbank 250.000, Viktoria 220.000.

nek. Ezzel azután a birodalmi bank visszavonja a váltóhitelek beszüntetéséről szóló határozatát.

Borzalmas vihar.

(London a villámok fényében.)

Londonból táviratozzák: A tegnapi mára virradó éjszaka olyan hatalmas vihar tombolt az angol főváros felett, amilyent évek óta nem tapasztaltak. Egész éjszaka az ég teljesen tűzben állt a villámok következtében, amelyek oly gyors egymásutánban követték egymást, hogy London órák hosszat nappali fényben uszott. A zörgések szakadatlan tompa földalatti morgásszerű zajjává halkultak, amelyeket állítólag földrengés is követett. A zivatar, amely eleinte csak London felett dühöngött, hamarosan elterjedt az egész tengerparton és a hatalmas szinjáték egész reggel hat óráig tartott. A vihar nagy károkat okozott Londonban. Sokan félve a dörgéstől, az egész éjszákát átvirrasztották. Egész Londonban olyan volt a hangulat, mint a háború idején a Zepelin-támadások alkalmával, amikor egész családok remegve bujtak meg a pincében és azt lesték, hogy a ropülőbombák mikor zuhannak le házukra. A tűzoltóságának sok dolga esett ezen az éjszakán. A gyakori jelentésekre, hogy villám csapott be egy-egy házba, tömlőkkel és mentőszákokkal felszerelt autókön száguldoztak végig az utcákon. A Viktoria-úton egy közuti kocsi kigyulladt és néhány perc alatt lángokban állott. A legveszélyesebb volt a helyzet hajnali három és öt óra között, amikor a vihar kéményeket döntött le és a felhőszakadás előntötte a pincéket. Brooklyn egyik házában villámcsapás következtében robbanás történt. A felhőszakadás a legnagyobb Hampsteadban volt, ahol évek óta nem emlékeznek ilyen nagyszabású esőre. A telefon hálózat tetemes károkat szenvedett, amelyeknek helyrehozatala hosszú időbe kerül. A legtöbb kárt szenvedte Kingstonban és Richmondban a telefonvonal, ahol körülbelül háromezer előfizető nélkülöz minden összeköttetést. Az itéletidő, amely oly nagy károkat okozott, jót is eredményezett. A parasztok örömmel üdvözölték a hetek óta várva-várt esőt, amely megmentette a

hosszu ideig tartó szárazság következtében pusztulásnak indult termést.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Július 23.) Francia frank 11.80, svájci frank 3350, dollár 205, dinár 2.20, szokol 5.80, márká 0.0012, lira 8.60, angol font 900 magyar korona 0.01.60 osztrák korona 0.0030. — *Kifizetések*: Budapest belföldi 78, külföldi 52, Bécs 362, Berlin 1400, Prága 585, Zürich 34.40, Milano 8.40, London 892, Páris 11.40, Newyork 195, Belgrád 2.25.

Bucuresti tőzsdézárlat (Július 23.) Kifizetések: Páris 11.30, Berlin 0.005.50, London 888, Newyork 193.50, Milano 8.33, Zürich 34.35, Bécs 0.0028.10, Prága 5.82, Budapest 0.02.25. — Valuták: Napoleon 725, márká 8. léva 1.75, török lira 120, angol font 9, francia frank 11.70, svájci frank 34, lira 8.20, drachma 5, dinár 2.20, dollár 198, lengyel márká 0.0018, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.01.40, szokol 6.

Zürichi nyitás. (Július 23.) Berlin 0.0016, Newyork 563, London 2591, Páris 33.40, Milano 24.60, Prága 16.90, Budapest 0.05.50, Belgrád 6, Bucuresti 2.95, Bécs 0.0079.50.

Zürichi zárlat. (Július 23.) Berlin 0.0016, Newyork 561, Budapest 0.05.50, Milano 24.50, Prága 16.90, Bécs 0.007950, bélyegzett 0.0080, Varsó 0.0037, Szófia 560, Bucuresti 2.95, Belgrád 5, London 25.82, Páris 33.2750.

Budapesti devizaközvetítői jegyzései. (Július 23.) Napoleon 32700, Amsterdam 3622—3742, Belgrád 98—102, Berlin 0.3.50—4.50, márká 0.4—5.40, Bucuresti 48—52, lei 48.50—52.50, London 47160—49160, angol font 47360—49360, Milano 448—482, Newyork 10250—10750, dollár 10300—10800, Páris 607—641, francia frank 612—646, Prága 308—328, Varsó 0.7—8.40, Bécs 0.14.40—16.10, Zürich 1636—1696.

Román petroleum Magyarországnak. Budapesti táviratozzák: A román és a magyar kormány között megállapodás jött létre, amely szerint Románia megfelelő ellenszolgáltatások fejében kötelezi magát arra, hogy augusztus és szeptember havában két-kétezer vagon kőolajat szállít Magyarországra.

Mozi.

Harry Piel, a világhíres amerikai detektív legújabb bravúriát adta. A magasvasut katasztrófája című nagyszerű film, amely hétfői bemutatóján igen nagy sikert aratott, a közönség elragadt tetszéssel kísérte a mesterdetektív bátor és vakmerő cselkedeteit. Egy elszánt banditacsoport válogatott fenyegetésekkel s merényletekkel zsarolja a magánvasut igazgatóságát, amely végül is Harry Piel hívja segítségül. A detektív üldöz munkájában nagyszerű segítőtársra talál az igazgató leányában, Aliceban s közös erővel megindul a vad, elkeseredett hajszára a kegyetlenségig védekező haramiák után. Változatos és veszedelmes kalandok után a bandát sikerül is ártalmatlanná tenni, csupán a banditafőnök siklik ki, ő egy mozdonyon menekül el. De Harry Piel nem nyugszik, üzöbe veszi s borzalmas versenyt futás keletkezik, amelynek egy irtózatoss hidrobbanás vet vé-

get: a pokolgép, amely a detektívnek volt szánva, felrobban s megsemmisíti vonatostul együtt a banditafőnököt. Ez a rövidre fogott meséje a gyönyörű filmslágernek, amely még kedden és szerdán látható az Apollóban.

Merénylő banktisztviselők.

(Éjszakai kaland egy nyaralóban.)

Az Aradi Közlöny budapesti távirat alapján megírta, hogy a Palatka egy villájában revolveres merényletet követtek el Fraenkel Ignác egy műkereskedelmi részvény társaság igazgatója ellen. A merényletről most újabban a következőket jelentik:

Péntek este 10 és 11 óra között a Palatka 9. számú villájában, amelyben tulajdonosa, Fraenkel Ignác, egy műkereskedelmi részvény társaság igazgatója lakik, becsengett két fiatalember. A szobaleány nyitott ajtót és megkérdezte, kit keresnek. A fiatalemberek egy nevet mondtak, mire a szobaleány azt felelte, hogy a házban csupán Fraenkel Ignác lakik a fiával. Az ismeretlenek azonban nem távoztak és erőszakoskodni kezdtek, mire előjött a lakásból Fraenkel is és felkérte őket, hogy távozzanak. Távozóban az egyik fiatalember így szólt társához:

— Milyen gazdag, ronda zsidó lakhat itt, mennyi gyönyörrel kényeztet a házban.

Fraenkel ismét felszólította őket, hogy menjenek el, mire az egyik fiatalember revolvert rántott és rálökött Fraenkelre. Szerencsére nem találta el, a golyó Fraenkel füle mellett zúgott el. A lövés után a két fiatalember futásnak eredt. Fraenkel azonban házmasterével, aki a lövés zajára előjött, üldözőbe vette őket. Az egyiket sikerült is elfogni. Bevitték a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy Cseh Ferenc 26 éves banktisztviselő, aki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank levelezési osztályában van alkalmazva. Megnevezte társát is, Fischer Ferenc dr.-t, aki ugyancsak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank levelezési osztályának tisztviselője, azelőtt pedig rendőrfogalmazó volt. Cseh Ferenc kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy maga sem tudja, miért lökött Fraenkelre és tagadja, hogy bűnös szándéka lett volna. Védekezésének a rendőrségen nem adtak hitelt és kihallgatása után szándékos emberölés kísérlete miatt őrizetbe vették. Társát keresi a rendőrség.

A Stambulijszky rezsim

monstre pöre. Grácból jelentik: A Tagespost belgrádi jelentése szerint Szófiában tegnap kezdődött meg a tárgyalás a Sztambulijszky-kormány miniszterei ellen. Összesen hatszáz embert vádolnak. — Több mint tízezer embert tartóztatnak.

UTLEVELEKET legfontosabban láttatkozunk — Naponta futárt indítunk.
 Gyűjtőhelyek: Weinberger János cipőüzlete Föter és Weisz Dávid fűszerüzlete Strada Marasesti (Kossuth-utca)

Ahol a dollár a pénz.

(Sok a pénz és buknak a bankok. — Legnagyobb a kivitel dollárban. — Emelkednek az árak.)

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjétől.) Az amerikai pénzpiac ideges, nehézségei vannak, pedig az Egyesült Államokban a dollár a pénz és a dollár mégis csak a világ legjobb pénze. Az Egyesült Államokban azonban mégis vannak vállalatok, amelyek rosszul mennek s mégis vannak vállalatok, amelyek tönkremennek. — Ujabbán a bankbukások is napirenden vannak. New-Yorkban úgy látják, hogy nem értek véget a bankbukások és a Wallstreeten fizetési nehézségekkel küzdenek, amelyek részben a túlhajtott spekulációból, részben pedig abból erednek, hogy akármilyen jó pénz is legyen a dollár, egyesek nagyon sokat arnak belőle keresni. Ezek a nehézségek az oka annak, hogy a pénzügyi kibocsátások kissé nehezen mennek most Amerikában és hogy az utolsó hónapok átlagos havi ötszázmillió dolláros új kibocsátásai még nem találtak elhelyezést. Pedig pénz nagyon bőven van, ami természetes is, annak folytán, hogy az arany még mindig tömegesen özönlik az Egyesült Államokba. Amerika minden exportját szinte fölülhaladja a dollárkivitel. Rengeteg dollár megy ki az országból, amelyet mindennél Európában gyűjtenek és teaurálnak. Így csupán májusban Angliából huszonnégy millió, Németországból tizennégy millió dollár értékű arany érkezett Amerikába. Ebben a nagy összegben Anglia háborús adósságának törlesztése is benne van, ellenben a Németországból özönlött arany már azt mutatja, hogy a németek dollárt tartalékolnak. Ezt csinálják különben Franciaországban is, ahonnan 854.000 dollár értékű aranyat küldtek az Egyesült Államokba, míg az aranyáradatnak másik jelentős helye Kína, ahonnan tizenhárom millió értékű arany ment ebben az egy hónapban New-Yorkba. Ezek a számok mutatják, hogy az Egyesült Államokban milyen gazdagság halmozódik össze.

New-Yorkban most gazdasági föllendülésben biznak. Az ipar fejlődése egyre növekedik. Az acéltröszt egész esztendőre el van látva munkával és az év első öt hónapjában már huszmillió tonna nyersacélt termelt. A vasipar fejlődése szinte minden arányt fölülmul. Csupán a textiliparban van bizonyos visszaesés, mert itt néhány gyár be is szüntette az üzemét, vagy korlátozta, mert az európai piacon nem tud elhelyezést találni. Azok az iparok, amelyek Európában keresik a piacot, kétségtelenül sokat szenvednek emiatt. Az a hit, hogy a munkabérek, amelyek a háborubar meg lehetőségnél megnöttek, lejjebb fognak szállani, nem vált be, sőt egyre emelkednek a munkabérek, ami nek az az oka, hogy a munkások mindig magasabb életstandardot követelnek. 1922-ben öt és fél százalékkal emelkedtek a munkabérek és az árak sem csökkentek,

sőt a fémárak huszonhét, az építési anyagárak huszonhat százalékkal nagyobbak, mint tavaly voltak.

Az árakkal legkevésbé a farmerek megelégedettek, akik kicsinylik az amerikai buza- és élelmiszerárakat. A farmerek legnagyobb baja az, hogy az export Európába mind nehezebb, mert Európa fizetőképessége mindjobban csökken. A farmerek szervezete Eugene Meyer-t küldötte Európába, hogy itt tanulmányozza, miként volnának javíthatók a kiviteli lehetőségek. Meyernek azonban csak annyit sikerült megállapítania, hogy az amerikai árut tulságosan megterhelik a szállítási költségek, ami azonban nemcsak Európára, de Amerikára nézve is érvényes. Egy vagon kétszáznegyven dollár, ebből a farmer hét dollárt kap, a szállítási költség hűtőkocsiban harminchat dollár, az illetékek és a közvetítő kereskedelem pedig kilencvenöt dollár. Az amerikai farmerek a kormánytól most engedélyt kérnek, hogy szövetkezeteket alapíthassanak s hogy maguk szállítsák az élelmiszereket és maguk is adhassák el azokat. A farmerszervezetek különben most nagy politikai agitációt akarnak kezdeni, hogy az agráriusok érdekeit a kongresszuson nagyobb erővel képviseljék.

Harden merényletét
 Németország kikéri Ausztriától.
 (Egy évi bujkálás után fogságban.)

Bécsi távirat alapján megírta az Aradi Közlöny, hogy Bécsben letartóztatták Harden Miksa merényletét, Ankermann főhadnagyot, aki a merénylet után megszökött és egy évig bujkált. Hardent egy este, amikor háza előtt sétált, hátulról megtámadták és életveszélyesen megsebesítették. A tettesnek, Ankermann főhadnagy-

nak sikerült elmenekülnie. Bűntársait Weichardt és Grenzet azonban letartóztatták és bíróság elé állították. Az ítélet annak idején nagy feltűnést keltett, mert enyhe fogházbüntetésre szolt, szemben az államügyész előterjesztésével, aki gyilkosság kísérlete miatt emelt vádat ellenük. A bíróság azonban a vádat leminősítette testi sértésben való bűnrészességre. Harden sokáig szenvedett sérülései következtében. Most már teljesen felgyógyult, de sérülései miatt még mindig nem nyerte vissza teljes munkaerejét.

Most Bécsből azt a táviratot kapjuk, hogy a berlini államügyészség diplomáciai uton lépéseket tett az osztrák kormánytól Ankermann főhadnagy kiadatása iránt. A berlini államügyészség azt reméli, hogy kérése meghallgatásra talál, mert felbérelt orgyilkosoknak, tehát közönséges bűnösnek a kiadatásáról van szó. Érdekes, hogy a letartóztatás már két hónappal ezelőtt történt Bécsben. A bécsi rendőrség egy gyanusan viselkedő férfit tartóztatott le, aki hamis néven élt az osztrák fővárosban, Amikor kihallgatták, azt mondotta, hogy ő az a bizonyos Ankermann, akit a német hatóságok a Harden Miksa elleni merénylet miatt üldöznek. A gyanus ember Ankermann névre szóló igazolványokat is felmutatott. A rendőrségen nem adtak neki hitelt, hanem azt hitték, hogy ezzel csak a személyét akarja jelentősebbé tenni. Azonban mégis átszállították az országos bírósághoz. Azóta ebben az ügyben semmi sem történt, míg végre most a német hatóságok kiadási kérvénye megérkezett.

A szerkesztésért:
KAROLY OZSEF
 felel.
 Cenzurat:
 IOAN NICHIN.

A sifilis legújabb kezelési módja

a bismuth alapon készített
„TREPOLLAL“

Bevezették a párisi Pasteur-intézet orvosai Sazeyac és Levaditi. A párisi közegészségügyi tanács által elfogadva. A román egészségügyi vezérigazgatóság által jóváhagyva. A kezelés csak néhány izom közé való fecskendezésből áll. Nem fájdalmas, mérgezőmentes, nem hagyunk maguk után stomatitiszt és teljesen veszélymentesek. A „TREPOLLAL“ való kezelés után visszaesés kizárva. Főképviselek egy Nagyrománia részére:

„Oficiul economie al Romaniei“ S. A.

BUCUREȘTI, Bvdul Domniței No. 12. Telefon 9187. 8574

Kapható a nagyobb gyógyszerárakban és drogueriákban.

NYILTER.

Az ezen rovat alatt közlöttékért vállalkunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Mivel üzletemet „GRÜNBAUM RAOUL“ cég alatt változatlanul tovább fogom folytatni, kérem b. vevőköriüket szives eddigi bizalmukkal és pártfogásukkal a jövőben is megtisztelni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

Ozv. Grünbaum Raoulné,
 Temesvár, Strada General
 Grigorescu 6.

4119

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátoknak és ismerősöknek, kik felejthetetlen felelősséggel

ifj. Scheer Jánosné
 szül. Vajdovits Margit

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, résztvételükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, különösen pedig a fűtőház alkalmazotainak ezuton mondotk hálás köszönetet.

4124

ifj. Scheer János.

KÖSZÖNETNYILVANITAS.

Mindazoknak, kik felejthetetlen nagybátyánk, Köller János táblabíró végtisztelességének megadásánál akár személyes megjelenésük, akár koszoruk küldésével résztvettek, fogadják ezuton egész családunk köszönetnyilvánítását.

Arad, 1923. július hó 22.

Köller Rudolf CFR. felügyelő,
 Milosits Ilka és
 Miklósi Ferenc CFR. hivatalnok.

Opreán Antal

szobafestő és mázoló

Arad, Str. Sarmisegethuza
 4. (Aranykéz-utca.)

Vállalja minden e szakmába vágó munkák készítését a legegyszerűbbtől a legdizsoszabb kivitelig jutányos árért. Megrendeléseket elfogad szivesüggből Steinitzer festéküzlete is. (Bul. Regele Maria.)

Egy jól bevezetett

tömegeket gyártó

kisebb gyárüzem

termelésének fokozása végett 50—100 ezer lelel rendelkező társat keres.

Aktiv részvétel nem szükséges. Ajánlatokat „Gyárüzem“ jellegre ECCA irodába leadni. 18956

Használják fel az alkalmat!

MŰFOGAKAT

csak ma és holnap vásárlók, fogsort, régi törött műfogakat. Fizetem a legjobb árakat.

13983

„Fekér Kereszt“-szálloda,
 szoba szám 4. — Délelőtt 9—12 és délután 2—7-ig.

„EGOL”

olpő - krém
kőkitő
fém tisztító

legjobb, legolcsóbb, legmegbízhatóbb
Főraktár: Mercedes, Blv. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 6.

Apró hirdetések

Levelezés.

„KERESEM AZ ISTENT”. Levele van a kiadóban. Levelét hétfőn veitem kézhez, mivel vártam e lapban annak jelzését.
4128

Alkalmazás.

KÖNYVELESBEN, gép- és gyorsírásban jártas hivatalnok felvétetik. Román nyelvet tudók s kik faültetben már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek. Peccol O. és Társa, Bulev. Regele Ferdinand 57-59.
4062

JE CHERCHE, gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration.
700

VIDÉKI vasművelő hengergőzmalomba keresek egy önálló molnárt, előnyben részesül, aki a gépészeti teendőkhöz jártas. Cim a kiadóban.
4109

FIATAL fűszeres segéd, ki vidéken tanult s ital szakmában is jártas, azonnali belépésre kerestetik. Román nyelvtudás feltétlen szükséges. Alkalmazás esetén költségeket megtérítem. Személyes jelentkezések Fuchs Bernátnál, Gurahont.
4108

FIATAL AGILIS UTAZÓ, ki eddigi ilyeszerű működését igazolni tudja. AZ ÜVEG ÉS PORCELLAN szakból fix-re, vagy provizióra ajánkozzék Gál Béla céghez Déva.
4112

TIZENHÉT ÉVES árva leány ajánlkozik mindenesnek csak vidékre, vagy pusztára azonnali belépéssel. Érdeklődhetni Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. házfelügyelőnél.
4115

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt keresek, végzett képezészek előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban.
700

TANULÓLEÁNYOK felvétetnek Maltry női szabónál. Strada 29. Decembrie (Hasszinger-utca 4.)
13296

HUSZ ÉVES magányos nő gazdasági állást keres magányos urnál. Cim a kiadóban.
4118

EGY bejáró szakácsné és mindenes azonnali felvétetik. Strada Vicentiu Bades 5. (Kiss Ernő-utca 3.)
13985

SUCHE Stelle zu alleinstehender älterer Dame. Beanspruchte kein Gehalt, nur gute Behandlung. Gefällige Anträge an die Adm. des Blattes.
4121

SZŐNYEGSZÖVŐ leányok felvétetnek Pasotcan, Fischer Eliz-palota.
4123

Vétel és eladás.

VEKONY aranylánc, női fehérnemű, ágycsészék, asztalnemű, szekrények, íróasztal, intőszőnyeg, dísz tárgyak, képek eladók. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra.
1000

KERESÉK azonnali megvételre egy jókarban levő egyjogú konflist, esetleg levat is, (gyors) sebes menetűt hozzá. Cim a kiadóhivatal továbbit.
4053

IRÓGÉPEK, keliékek raktára, szakszerrű javító műhely. Szegfű. Piața Luther 3. Telefon 111.
13731

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legnagyobb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.)
11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sűrűn keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat, Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota.
13737

PAJGALAMBOK eladók. Cim meg tudható kiadóhivatalban.
4066

25 szilváskád eladó, esetleg bérbeadó. Baumann, Str. Josif Vulcan 6.
3548

CSIZMADIA felszerelés géppel együtt eladó. Cim Jorger József Fakert.
4110

HATVAN CSALÁDNAK alkalmas méhes szin, teljes felszereléssel és 2 erős méh-családdal eladó. Micalaca-Nou (Ujmikela) Baross-utca 2. sz. Ugyanott egy szénaszállításra alkalmas 96 m²-es ponyva is eladó. Megtekintet d. u. 4-
4113

HÁLÓSZOBA szép világos toleltükörrel repatriálás miatt 12,500 leért eladó. „Victoria” irodában Piața Avram Iancu 16. (Szabadság-tér.)
4125

SZEMÉLYAUTÓ 4 személyes 16 HP. Opel gyártmányú eladó. Bővebbet Piața Catedralai 3.
4116

ÓZBAK ezelt, helyszűke miatt minden elfogadható árért eladó. Cim „Victoria” irodában Piața Avram Iancu 16.
4127

DIVATÁRUSNÓK figyelmébe! Valódi cseh Spatré 49 Leiert kapható Deutsch Jozefin nőikalap üzletében Strada Brațianu 11.
4117

KERESÉK megvételre jókarban levő Revolver prést cserépmintával. Tabakovits Emil építész, Piața Catedralai 12.
13296

GYÖNYÖRŰ ebédőszobára-szőnyeg 3x4 méteres eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben.
13914

RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.
1000

Ingatlan.

BÉRBE birtokot keresek 50-100 holdig 3-5 szobás uri lakással. Cim meg tudható kiadóhivatalban.
4067

BELVÁROSBAN kétikakásos emeletes ház átvehető három szobás lakással eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben.
13915

Uzletek.

JÖMENELELŐ fűszerüzlet elfoglalható kétszobás lakással eladó. Bővebbet Walinger-irodában.
13296

JOFORGALMU koresma fűszerüzlettel, két 1 szobás lakással 3 évi átruházható szerződéssel kivándorlás miatt 25,000 leiert azonnali átadó. Bővebbet „Victoria” irodában, Piața Avram Iancu 16. (Szabadság-tér.)
4128

Lakás.

ASTRA-QYAR közvetlen közelében nem külön bejárattal butorozott szoba intelligens embernek kiadó. Cim kiadóhivatalban.
4120

Különléle.

AUTÓ GARAGE kiadó. Cim a kiadóhivatalban.
4107

Boros ügynöksége

Str. Consistorului (Batthyány-u.) 9-31. Megvételre ajánl: Három szobás azonnali elfoglalható adómentes magánházat nagy udvarral, kerítéssel, 4 lóra istállóval, 10 darab sertésre állal, vásártér közelében, üzletnek és gazdálkodásra igen alkalmas, továbbá több bér- és magánházakat elfoglalható lakásokkal. — Bérbevitelre ajánl egy 6 szobás modern parkettás lakást teljes kényelemmel berendezve. — Keres megbízó részére Hegyalján 2-3 holdas szőlőt kolnával és 20-30 holdas földbirtokot az aradi határban.
4123

Tölgyfaoszlopok,

egy vagon 4 mm. elsőrendű

fenyődeszka,

ládagyártás céljaira különösen alkalmas,

olesón eladók. Cim:

Wallinger hirdetőjében.

Eladó. Belvárosban ház lakással nagy telekkel. Szántó föld Arad határában Nyomásköz-dűlő 3 1/2 hold, Bigets-dűlő 8 1/2 hold. Arad-Gájban beltelkes ház, benne méhes, 80 család, felszereléssel esetleg külön is. Bővebbet:

őzv. Illos Simonné,
Piața Pestelui 19. (Hal-tér).

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. Telefon 315.

Kapható minden jobb vendéglőben és fűszerüzletben.

Az igazi gyógysör a

á la München.

Főraktár Aradon kizárólag:

Reusz Sándor cégnél.

Legmodernebb hűtőtelep, sörfejtőberendezés és jéggyár.

Palma

A minőségre

Ügyeljen és

ne az árra,

ha gummisarkot vásárol!

Kérle cipészétől kifejezetten

a valódi „PALMA” kacsuk

sarkot és kacsuk talapat s

utasítson vissza olcsóbb után-

zatot!

Radio Hír. 18743

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Köszönet Koksztot

prompt szállít üzemek, téglagyárak és szénagyárak részére

FERROCARBON

szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timisioara.

Expositura: Petroseni.

Agrárpalota. Telefon 9.

18658

Telefon 41.